

Etické kodexy sociálnej práce

spracované podľa: Mátel, A. Etické kodexy sociálnej práce. Bratislava, 2016

Peter Brnula

2016

Význam a limity etických kódexov

- formulovanie etického kódexu patrí do deontologickej etiky;
- vychádza teda z povinnosti – z gréckeho deon estin „musí byť“;
- teória racionálnej povinnosti;
- nie všetci odborníci spájajú východiská etických kódexov s deontológiou;

Význam etických kódexov

- poskytuje etické štandardy, ktoré majú slúžiť ako sprievodca pri výkone praxe sociálnej práce a pre zodpovedný výkon sociálnych služieb;
- identifikuje a explicitne predstavuje (kľúčové) hodnoty sociálnej práce, ktoré sú jej integrálnou súčasťou;
- je podstatnou zložkou kvality poskytovanej služby klientom, ako aj prostriedkom na jej dosahovanie a zabezpečenie;
- ponúka hodnoty a princípy, ktoré by mali byť vodidlom pre profesionálne správanie sociálnych pracovníkov – ako tieto hodnoty a princípy interpretovať a aplikovať v praxi;

Význam etických kódexov

- poskytuje štandardy, podľa ktorých môže byť hodnotené a posudzované profesionálne správanie;
- pomáha k disciplíne a usmerňuje výkon profesie;
- pomáha zabezpečiť ochranu klientov, členov spoločnosti, ale aj samotných sociálnych pracovníkov;
- sprevádza sociálnych pracovníkov tým, že upravuje vzájomné práva so zamestnávateľmi, kolegami a profesijnou asociáciou;
- upozorňuje na morálne nebezpečenstvá konfliktov vlastného a verejného záujmu;
- prehlbuje etické povedomie;

Význam etických kódexov

- podporuje etickú diskusiu a reflexiu;
- stavia etické správanie do stredu záujmu profesie;
- poskytuje sprievodcu ako postupovať pri výskyte etických dilem, etických problémov alebo profesijných konfliktov;
- je podkladom pre preskúmanie a posúdenie formálnych št'ážností na neetické správanie a kritériom pre hodnotenie aktuálnej praxe;
- je dôležitou súčasťou vzdelávania sociálnych pracovníkov;

Význam etických kódexov

- pomáha socializácii nových pracovníkov v sociálnej práci vzhľadom na jej poslanie, hodnoty, etické princípy a štandardy;
- je jedným zo spoločných menovateľov rôznorodých druhov sociálnych služieb;
- poskytuje ťažisko pre profesionálnu identitu sociálnej práce na rozličných úrovniach, či už akademickej, komunitnej, politickej alebo celospoločenskej;
- verejne predstavuje etické štandardy, na základe ktorých môže spoločnosť považovať profesiu sociálna práca za zodpovednú;
- preventívne predchádza vzniku situácií, ktoré by mohli uškodiť dobrému menu a dobrej praxi sociálnej práce a ako aj jej dobrému obrazu v spoločnosti;

Limity etických kódexov

- deklarované hodnoty a etické princípy nie sú zhodné s reálnou praxou;
- je užitočný, ale zjednodušujúci model, pretože sa do profesionálnej práce premieta celostný prístup pracovníka k životu a ľuďom;
- kódex vytvára dojem, že je daná spoločná etika, hoci pracovníci prinášajú do práce svoje vlastné hodnoty;
- mnohé aspekty sociálnej práce nemôžu byť vyjadrené v kategóriách pravidiel alebo povinností

Limity etických kódexov

- kódexy majú tendenciu byť exkluzívne pre jednu profesiu, zatiaľ čo sociálne služby stále viac poskytujú multidisciplinárne tímy;
- kódexy predpokladajú výhradne profesionálny vzťah s užívateľmi služieb, s tým, že profesionálni pracovníci konajú najlepšie ako môžu pre jednotlivých klientov, ale ignorujú sa napríklad tlaky ekonomického charakteru v sociálnej politike;
- kódexy predpokladajú konsenzus hodnôt profesionálov a verejnosti. Je však sporné, či tento konsenzus jestvuje.

Etické problémy však nenahrádzajú etický rozbor problému, vytvárajú však základnú hodnotovú orientáciu pre ich riešenie na nižších stupňoch zovšeobecnenia

Ďakujem za pozornosť